

РОЗВИТОК МАЛОГО БІЗНЕСУ ЯК ОДИН ІЗ ФАКТОРІВ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ УКРАЇНИ

Москаленко А.

Національний університет харчових технологій

Економічне зростання є метою будь-якої держави. Але особливе значення воно має для тих країн, що трансформують власну економіку, оскільки є необхідною передумовою для відродження та розбудови держави загалом. Досвід багатьох розвинутих країн свідчить про те, що одним з основних джерел їхнього економічного зростання є розвиток малого бізнесу, частка якого у ВВП та зайнятості населення досягає в середньому 50-60%. В Україні аналогічні показники функціонування малого бізнесу є незначними (біля 10 % ВВП та 20 % зайнятості), що супроводжується низькою результативністю та нерівномірним розвитком цього сектору економіки. Розвиток бізнесу дозволяє збільшити доходи бюджету, розширить приплив валюти в державу, збільшить зайнятість та рівень доходів населення [1]. Аналізуючи останні роки, спостерігаємо, що кількість суб'єктів підприємницької діяльності в Україні скоротилася майже на четверть, державу покинуло багато іноземних інвесторів та банків. Чимало вітчизняних підприємств перевели бізнес в сусідні країни.

Теперішній стан розвитку та проблеми малого підприємництва в Україні свідчать про те, що без активного та позитивного втручання держави, можливе виникнення таких явищ, як загострення економічних проблем та посиленням соціальної напруги. Серед основних причин гальмування розвитку малого підприємництва в Україні та її регіонах науковці виділяють наступні:

- переважно декларативний характер державної підтримки підприємства, що супроводжується неоднозначністю та суперечливістю чинної нормативно-правової бази
- організаційно-правові труднощі започаткування бізнесу, особливо на стадії переходу від реєстрації до початку діяльності;
- обмеженість матеріальних фінансових ресурсів;
- недосконалість системи обліку та статистичної звітності малого підприємства, обмеженість інформаційного та консультативного забезпечення, недос-

коналість системи навчання та перепідготовки персоналу для підприємницької діяльності тощо.

Також важливим фактором, який впливає на тенденції розвитку малого підприємництва в Україні, є негативна динаміка основних макроекономічних показників. Зокрема, спад ВВП призвів до зменшення внутрішніх фінансових ресурсів держави, обігових коштів у суб'єктів підприємницької діяльності, зниження купівельної спроможності населення тощо.

Згідно з рейтингом Doing Business-2014, який оприлюднили Світовий Банк та Міжнародна фінансова корпорація (IFC), Україна посіла 112 місце серед 189 країн світу. Порівняно з минулим роком наша держава покращила свої показники в легкості ведення бізнесу на 25 позицій [2].

Позитивні очікування бізнесу пов'язані із змінами національного законодавства у відповідності до європейських інтеграційних прагнень України. Адже, Україна займає низькі позиції в Світовому рейтингу [3].

З метою подолання негативного впливу вказаних проблем, практичні дії мають бути зосереджені на таких основних напрямках, як:

- удосконалення чинної нормативно-правової бази як основи процесу розвитку малого підприємництва, зокрема в частині формування системи фінансової підтримки;
- розв'язання питань щодо організаційного забезпечення малого підприємництва;
- узгодження дій органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, розробка єдиної системи реєстрації та легалізації суб'єктів підприємництва;
- удосконалення мережі та підвищення дієвості роботи громадських об'єднань, які сприяють розвитку малого підприємництва;
- запровадження практики використання державних кредитних ліній для підтримки малого підприємництва;
- створення спеціалізованої банківської установи або установи з кредитування малого підприємництва;
- перегляд механізмів цільового використання коштів фонду сприяння зайнятості населення на розвиток малого підприємництва;

Таким чином, не зважаючи на те, що формування державної політики розвитку малого підприємництва, створення цілісної системи його державно-громадської підтримки — досить складний і тривалий процес, але виконання заходів державної політики щодо забезпечення розвитку малого підприємництва допоможе розв'язанню соціально-політичних завдань; формуванню широкого прошарку дрібних власників (середнього класу), який є основою соціально-економічних реформ, гарантом політичної стабільності та демократичного розвитку суспільства, і, відповідно, послаблення тенденції до соціальної диференціації населення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Проданова Л.В. Економічне зростання й економічний розвиток: Забезпечення сталості економічної системи: моногр. / Л.В. Проданова; Донецьк: Схід. видав. дім, 2011 — 400с.

2. Совместная публикация Всемирного банка и Международной финансовой корпорации [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://russian.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/ukraine/>

3. Анастасія Зануда. Doingbusiness 2014: підвищення — не завжди покращення // ВВС Україна. — 2014. — 29 жовтня 2013.

Науковий керівник: Мосіюк І.П.